

II

(Muud kui seadusandlikud aktid)

MÄÄRUSED

KOMISJONI RAKENDUSMÄÄRUS (EL) 2020/1294,

15. september 2020,

liidu taastuvenergia rahastamismehhanismi kohta

(EMPs kohaldatav tekst)

EUROOPA KOMISJON,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut,

võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. detsembri 2018. aasta määrust (EL) 2018/1999, milles käsitletakse energialiidu ja kliimameetmete juhtimist ning millega muudetakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusi (EÜ) nr 663/2009 ja (EÜ) nr 715/2009, Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiive 94/22/EÜ, 98/70/EÜ, 2009/31/EÜ, 2009/73/EÜ, 2010/31/EL, 2012/27/EL ja 2013/30/EL ning nõukogu direktiive 2009/119/EÜ ja (EL) 2015/652 ning tunnistatakse kehtetuks Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) nr 525/2013, ⁽¹⁾ eriti selle artiklit 33,

ning arvestades järgmist:

- (1) Määruses (EL) 2018/1999, milles käsitletakse energialiidu ja kliimameetmete juhtimist, on sätestatud energialiidu ja kliimameetmete kulutõhusaks, läbipaistvaks ja prognoositavaks juhtimiseks vajalik õiguslik alus. Eesmärk on saavutada energialiidu eesmärgid ja pikemas perspektiivis liidus Pariisi kokkuleppele vastav kasvuhoonegaaside heide ning eelkõige sihid ja eesmärgid, mis on seatud kasvuhoonegaaside heite vähendamisele, taastuvatest energiaallikatest energia tootmisele ja energiatõhususele.
- (2) Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiviga (EL) 2018/2001 ⁽²⁾ kehtestati liidule 2030. aastaks uus siduv eesmärk, et summaarsest energia lõpptarbimisest vähemalt 32 % peab moodustama taastuvenergia.
- (3) Selleks et saavutada liidu siduv eesmärk, s.o 2030. aastaks taastuvenergia osakaal vähemalt 32 %, peavad liikmesriigid aitama omalt poolt kaasa taastuvatest energiaallikatest toodetud energia osakaalu suurendamisele summaarses energia lõpptarbimises. Liidu siduvat üldeesmärki toetavad liikmesriikide kohustused võtta taastuvenergia kasutusele ka kütte- ja jahutus- ning transpordisektoris vastavalt direktiivi (EL) 2018/2001 artiklitele 23 ja 25. Lisaks on määruses (EL) 2018/1999 sätestatud iga liikmesriigi jaoks taastuvate energiaallikate osakaalu ja liidu eesmärgi saavutamise soovituslik trajektoor aastatel 2021–2030 ning kolm võrdlustaset, mis tuleb saavutada 2022., 2025. ja 2027. aastal.
- (4) Selleks et liikmesriigid ja komisjon saaksid teha piisavat järelevalvet ja võtta varajasi parandusmeetmeid, peaks komisjon hindama võrdlustasemete saavutamist 2022., 2025. ja 2027. aastal, tuginedes muu hulgas liikmesriikide lõimitud riiklikele energia- ja kliimaalastele eduaruannetele.

⁽¹⁾ ELT L 328, 21.12.2018, lk 1.

⁽²⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. detsembri 2018. aasta direktiiv (EL) 2018/2001 taastuvatest energiaallikatest toodetud energia kasutamise edendamise kohta (ELT L 328, 21.12.2018, lk 82).

- (5) Kui komisjon jõuab sellega seoses järeldusele, et üht või mitut liidu võrdlustaset ei ole saavutatud, peaksid liikmesriigid, kes on langenud allapoole oma riiklikku võrdlustaset, tagama lisameetmete rakendamise, et vähendada puudujääki ELis 2030. aastaks taastuvate energiaallikatega seoses seatud eesmärgi saavutamisel. Üks neist meetmetest võiks olla vabatahtlik rahaline makse liidu taastuenergia rahastamismehhanismi, et osaliselt või täielikult kõrvaldada puudujääk riiklike võrdlustasemete saavutamises, kuna rahastamismehhanismi kaudu rahastatavates käitistes toodetud taastuenergia jaotatakse osalevate liikmesriikide vahel statistiliselt, võttes arvesse nende tehtud maksete osakaalu. See mehhanism peaks andma liikmesriikidele võimaluse suurendada taastuenergia osakaalu elektri-, kütte- ja jahutus- ning transpordisektoris.
- (6) Direktiivi (EL) 2018/2001 kohaselt peab komisjon toetama liikmesriikide püüdlusi taastuenergiaavaldkonnas tugiraamistiku kaudu, sealhulgas liidu rahaliste vahendite tõhusama kasutamise kaudu. Eelkõige peaks kõnealuse toetuse eesmärk olema vähendada taastuenergiaprojektide kapitalikulud ja tihendada piirkondlikku koostööd liikmesriikide vahel ning liikmesriikide ja kolmandate riikide vahel ühisprojektidega, ühiste toetuskavadega ja taastuvatest energiaallikatest toodetud elektrienergia toetuskavade avamisega teistes liikmesriikides asuvatele tootjatele. Sellega seoses ja direktiivi (EL) 2018/2001 artiklis 5 sätestatud nõudeid arvesse võttes võib liikmesriigi osalemist mehhanismis käsitada taastuvatest energiaallikatest toodetud elektrienergia toetuskavade avamisena.
- (7) Selleks et toetada taastuenergia kasutuselevõttu kogu liidus, peaks mehhanism aitama kaasa tugiraamistiku toimimisele, eelkõige laenude ja toetuste andmisega.
- (8) Selleks et toetada sellise kaksikeesmärgi saavutamist, st täita määruse (EL) 2018/1999 kohast puudujäägi vähendamise funktsiooni ning tagada direktiiviga (EL) 2018/2001 ette nähtud tugiraamistiku toimimine, antakse määrusega (EL) 2018/1999 komisjonile õigus võtta vastu rakendusakte, et kehtestada vajalikud sätted liidu taastuenergia rahastamismehhanismi loomiseks ja toimimiseks.
- (9) Määrusega (EL) 2018/1999 on ette nähtud mehhanism vahendite saamiseks liikmesriikide maksetest, liidu rahalistest vahenditest või erasektori osalusest. Sellised vahendid tuleks esitada mehhanismi eelarves eraldi real konkreetsete rahastamisallikate all.
- (10) Määruse (EL) 2018/1999 artikli 33 kohaselt tuleks liikmesriikide lisamakseid, millega rahastatakse konkreetseid kuluartikleid, näiteks toetust uutele taastuenergiaprojektidele liidus, käsitada sihtotstarbelise välistuluna vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL, Euratom) 2018/1046⁽⁷⁾ (mis käsitleb liidu üldeelarve suhtes kohaldatavaid finantsreegleid) artikli 21 lõikele 5. Komisjon peaks tagama sihtotstarbelise välistulu läbipaistva kasutamise, andes sellest liikmesriikidele korrapäraselt aru.
- (11) Mehhanismi raames antavaid liidu rahalisi vahendeid võib kombineerida muudest liidu programmidest antavate rahaliste vahenditega, kui see on ette nähtud asjakohase alusaktiga ja kui on täidetud selles sätestatud tingimused.
- (12) Mehhanismi eesmärkide hõlpsamaks saavutamiseks võiks kasutada liidu investeeringutoetuse vahendite ja fondide või programmide koordineeritud kasutamist ning segarahastamistoimingute tegemist liidu investeeringutoetuse vahendi raames, eelkõige võimaldades vähendada vastuvõtivate liikmesriikide kapitalikulud ja niiviisi stimuleerides investeerimist taastuenergiaprojektidesse.
- (13) Uutele taastuenergiaprojektidele liidu ja riigi poolt toetuse andmise koordineerimisel võib lähtuda direktiivi (EL) 2018/2001 artikli 6 lõike 3 kohaselt avaldatud pikaajalisest ajakavast.

⁽⁷⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 18. juuli 2018. aasta määrus (EL, Euratom) 2018/1046, mis käsitleb liidu üldeelarve suhtes kohaldatavaid finantsreegleid ja millega muudetakse määrusi (EL) nr 1296/2013, (EL) nr 1301/2013, (EL) nr 1303/2013, (EL) nr 1304/2013, (EL) nr 1309/2013, (EL) nr 1316/2013, (EL) nr 223/2014 ja (EL) nr 283/2014 ja otsust nr 541/2014/EL ning tunnistatakse kehtetuks määrus (EL, Euratom) nr 966/2012 (ELT L 193, 30.7.2018, lk 1).

- (14) Erasektori osalusel võib olla oluline roll mehhanismi rahastamisel ja taastuenergiaprojektide tõhusamal kasutuselevõtmisel selle mehhanismi raames. Sellist osalust tuleks võtta arvesse lisaks liidu siduva eesmärgi, s.o vähemalt 32 % saavutamisele. Seega võib erasektori osalus anda lisaväärtust ja tagada projektidele täiendavuse. Selleks et muuta selline täiendavus läbipaistvamaks, võib erasektori osalusega projektide raames toodetud taastuenergia kooskõlas kestliku rahanduse taksonoomiaga siduda direktiivi (EL) 2018/2001 artikli 19 lõikes 13 osutatud kogu liitu hõlmava ökomärgisega. Selleks et stimuleerida erasektorit projektides osalema, võib mehhanismis osalev erasektori üksus taotleda energiatootmiseks vastavalt oma osalusele päritolutagatise, mida võidakse välja anda taastuenergia tootmiseks kooskõlas direktiivi (EL) 2018/2001 artikliga 19, kui siseriiklikest õigusaktidest ei tulene teisiti.
- (15) Määrusega (EL) 2018/1999 on muu hulgas ette nähtud mehhanismi toetus turuhindadele lisanduvate lisatasudena. Kõnealuse määruse artiklis 33 osutatud pakkumusmenetlused ja pakkumused rakendatakse ellu mehhanismi raames antavate toetuste kaudu.
- (16) Mehhanism peaks tegema rahastamisele kuuluvatele projektidele õigeaegselt kättesaadavaks piisavad rahalised vahendid, sealhulgas võidakse investeringutoetus välja maksta ette või vahe-eesmärkide saavutamise alusel.
- (17) Lisaks võib vastavalt määrusele (EL) 2018/1999 anda mehhanismi raames toetust rahastamisvahenditena, näiteks madala intressimääraga laenudena. Selleks et rakendada kõnealuseid rahastamisvahendeid ja samal ajal tagada kooskõla jõupingutustega, mida tehakse liidu rahastamisvahendite ühtlustamiseks 2021.–2027. aasta mitmeaastase finantsraamistiku raames, on asjakohane anda sellist toetust muude liidu rahastamisvahendite või programmide kaudu. Toetuse kulutõhususe suurendamiseks võib omavahel kombineerida tagastatava ja tagastamatu toetuse vorme, näiteks osaledes segarahastamistoimingutes liidu investeringutoetuse vahendi raames.
- (18) Mehhanismi alusel peaks projektikonkursside kaudu eraldatama toetust uutele taastuenergiaprojektidele, kusjuures kõik direktiivi (EL) 2018/2001 kohaselt taastuenergiatehnoloogiana määratletud tehnoloogialahendused peaksid olema rahastatismehhanismi raames toetuskõlblikud. Energia salvestamine võiks olla mehhanismi raames toetuskõlblik üksnes juhul, kui sellele lisandub ka uus taastuenergia tootmise võimsus. Mehhanismi raames toetatavad taastuenergiaprojektid peaksid olema kooskõlas asjakohaste liidu ja siseriiklike keskkonnamääruste ning igati järgima rahvusvahelist õigust.
- (19) Vastavalt vastuvõtvate ja toetavate liikmesriikide eelistustele peaks komisjonil kooskõlas direktiivi (EL) 2018/2001 artikli 4 lõikes 5 sätestatud kriteeriumidega olema võimalik piirata toetuste andmise menetlusi selliselt, et need hõlmavad üksnes teatavaid tehnoloogialahendusi, juhul kui toetuse andmine kõigile taastuvatest energiaallikatest energia tootjatele ei annaks optimaalseid tulemusi, seda eriti elektri puhul.
- (20) Osana mehhanismi panusest tugiraamistiku toimimisse võib komisjon vastavalt direktiivi (EL) 2018/2001 artikli 3 lõikele 5 ning vastuvõtvate ja toetavate liikmesriikide eelistuste põhjal korraldada spetsiaalseid toetuste andmise menetlusi, et toetada väikesemahulisi või innovaatilisi projekte, sealhulgas äärepoolseimates piirkondades ning isoleeritud või väikesaartel.
- (21) Mehhanismi raames rakendatav rahalise toetuse andmise menetlus peaks tagama piisava konkurentsi, et võimaldada taotlejatel avalikustada oma tegelikud kulud ja vältida kokkumängu, vähendada komisjoni ja taotlejate tehingukulusid ning suurendada tõenäosust, et edukas taotleja käivitab ka uusi taastuenergiaprojekte.
- (22) Kooskõlas määrusega (EL) 2018/1999 tuleks projektide puhul, mida rahastatakse liikmesriikide vabatahtlikest maksetest, mille liikmesriik on määranud selleks, et vähendada puudujääki seoses oma soovitusliku trajektooriga, eraldada toetust nendele projektidele, mille kulud või lisatasud on kõige väiksemad. Mehhanismi tugifunktsiooni alla kuuluvate projektide puhul võib kehtestada muid toetuse andmise, toetuskõlblikkuse või valiku kriteeriume, sealhulgas seoses projektide keskkonnamõjuga.

- (23) Mehhanismist toetuse väljamaksmine peaks olema seotud ka taastuenergia tootmise võimsuse tõendatud suurenemisega või taastuenergia tootmisega elektri-, kütte- ja jahutus- või transpordisektoris mehhanismist toetust saavate projektide kaudu. Sellised väljundid tuleks täpsustada toetuslepingus ja kui ilmneb, et võimsuse (kW) või tarnitud energiahulga suurenemine on toetuslepingus kavandatust märkimisväärselt väiksem, võib toetust andev asutus selle tagajärjel kasutada määruse (EL, Euratom) 2018/1046 asjakohaseid sätteid, millega reguleeritakse toetuseandmise peatamist ja lõpetamist ning toetussumma vähendamist.
- (24) Mehhanismi tuleks rakendada kooskõlas usaldusväärse finantsjuhtimise ja tulemuspõhisuse põhimõtetega, mis on sätestatud määruses (EL, Euratom) 2018/1046. Eelkõige peaks komisjon võtma asjakohaseid meetmeid selle tagamiseks, et käesoleva määruse alusel rahastatavate tegevuste rakendamisel kaitstakse liidu finantshuve, näiteks pettuse, korruptsiooni ja muu ebaseadusliku tegevuse vastaste ennetusmeetmete kohaldamisega, tõhusa kontrolliga ning õigusnormide rikkumise, pettuse või kohustuste täitmata jätmise avastamise korral alusetult makstud summade sissenõudmisega.
- (25) Kui toetuste andmise menetlus ebaõnnestub, on asjakohane, et komisjon annab toetavale liikmesriigile võimaluse kas makstud summa sisse nõuda või oodata, et komisjon korraldaks uue projektikonkursi, võttes arvesse, et sihtotstarbeliseks välistuluks liigitatavaid mehhanismi vahendeid on võimalik automaatselt üle kanda. Selleks tuleks luua nõuetekohane arvepidamissüsteem. Kui liikmesriik ootab, et komisjon korraldaks uue projektikonkursi, tuleks liikmesriiki käsitada sellisena, et ta on kuni uue projektikonkursi korraldamiseni võtnud lisameetmeid kooskõlas määruse (EL) 2018/1999 artikli 32 lõikega 3.
- (26) Kui taotleja ei suuda projekti ellu viia ja selleks, et kaitsta liikmesriikide õiguspäraseid ootusi, on asjakohane, et taotleja poolt rakendamata jäetud projektis osalevaid liikmesriike tuleks käsitada määruse (EL) 2018/1999 artikli 32 lõike 3 kohaselt lisameetmeid võtnuna sellise energiahulga osas, mille komisjon arvutab ja arvestab eraldi välja eeldatava tootmisvõimsuse, asjaomase liikmesriigi rahalise osaluse ja selliste hinnalagede alusel, mida kohaldatakse projektikonkursi suhtes, milles asjaomane liikmesriik kohustus osalema, selliseks ajavahemikuks, mille jooksul projekt oleks pidanud artikli 27 lõike 2 kohaselt andma statistilist kasu. See ei tohiks piirata liidus 2030. aastaks seatud taastuenergiaeesmärgi saavutamist, milleks on vähemalt 32 % osakaal vastavalt direktiivile (EL) 2018/2001.
- (27) Toetuse andmise menetluste puhul peaks komisjon rahastamismehhanismi rakendama otse või rakendusameti kaudu. Vastavalt määruse (EL, Euratom) 2018/1046 artiklile 69 peaks komisjonil olema vajaduse korral võimalik delegeerida rakendusametile konkreetseid rakendusülesandeid, nagu projektikonkursside ettevalmistamine, hindamismenetlus, toetuslepingute haldamine ja projekti rakendamise järelevalve. Määruses (EL, Euratom) 2018/1046 sätestatud muid toetusvorme (v.a toetuslepingud) rakendatakse muude liidu vahendite või programmide kaudu, delegeerides eelarve täitmiseiga seotud ülesanded.
- (28) Vastavalt määruse (EL) 2018/1999 artikli 33 lõikele 3 on vastuvõtvatel liikmesriikidel õigus otsustada, kas ja millistel tingimustel nad lubavad oma territooriumil asuvatel käitistel saada mehhanismist toetust. Selle sätte kohaselt peaksid vastuvõtavad liikmesriigid saama väljendada oma eelistusi mehhanismi raames korraldatavate projektikonkursside suhtes niivõrd, kui need on seotud projekti rakendamisega nende territooriumil, sealhulgas seoses projektide keskkonnamõjuga.
- (29) Võttes arvesse mehhanismi kaksikeesmärki, s.o ühelt poolt puudujäägi vähendamine määruse (EL) 2018/1999 artikli 33 lõike 1 tähenduses ja teiselt poolt tugiraamistikku toetamine vastavalt määruse (EL) 2018/1999 artikli 33 lõikele 2, peaks liikmesriikidel olema mehhanismi rakendamisel tähtis roll.
- (30) Rahastamismehhanismist tagastamatut rahalist toetust saanud käitistes igal aastal toodetud taastuenergia tuleks statistiliselt jaotada osalevate liikmesriikide vahel nii, et võetaks arvesse nende suhtelist rahalist osalust ning statistilise kasu jaotumist asjaomasel projektikonkursil kindlaks määratud toetavate ja vastuvõtivate liikmesriikide vahel. Statistiliselt jaotatud taastuenergiat tuleks arvesse võtta osalevate liikmesriikide taastuenergiaallikate osakaalu arvutamisel vastavalt direktiivi (EL) 2018/2001 artiklile 7. Ajavahemikul alates projekti toetuslepingu allkirjastamisest kuni kõnealuse projekti raames taastuenergia tootmise alguseni tuleks osalevaid liikmesriike käsitada määruse (EL) 2018/1999 artikli 32 lõike 3 kohaselt lisameetmeid võtnuna sellise energiahulga osas, mis on arvutatud kõnealuse projekti eeldatava tootmisvõimsuse, vastava rahalise osaluse ja projektikonkursi suhtes

kohaldatavate hinnalagede alusel. Pärast seda ajavahemikku tuleks liikmesriike käsitada tegelikult toodetud energiahulga suhtes määruse (EL) 2018/1999 artikli 32 lõike 3 kohaselt lisameetmeid võtnuna. Taastuvenergiat, mis on toodetud käitistes, mida rahastati üksnes muudest allikatest kui liikmesriikide maksed, ei tohiks statistiliselt arvesse võtta liikmesriikide panuses, vaid liidu eesmärgi – s.o 2030. aastaks taastuvenergia osakaal energia lõpptarbimises vähemalt 32 % – saavutamises.

- (31) Seepärast on nii toetavatel kui ka vastuvõtvatel liikmesriikidel ulatuslikud stiimulid mehhanismis osaleda ja seega peaks statistilise kasu jaotamine olema neile kasulik. Toetavatele liikmesriikidele peaks mehhanism pakkuma võimalust saada statistilise kasuna jaotatavat taastuvenergiat iga makstud euro eest, saada kasu kulude kokkuhoiust ja potentsiaalset odavat taastuvenergiat eri sektorites võrreldes taastuvate energiaallikate üksnes riigisisese kasutusega ning saada kasu väikestest tehingukuludest. Lisaks peaks mehhanism lihtsustama taastuvate energiaallikate kasutamisele 2020. aastaks seatud lähte-eesmärgi täitmist.
- (32) Mehhanism peaks võimaldama vastuvõtvatel liikmesriikidel saada mitmeid potentsiaalseid tasuta eeliseid, saada kasu kohapealsetest investeeringutest, uute töökohtade loomisest, kasvuhoonegaaside heite vähendamisest ja paremast õhukvaliteedist, ajakohastada oma riiklikku energiasüsteemi ja vähendada sõltuvust impordist. Lisaks peaksid vastuvõtvad liikmesriigid saama statistilist kasu projekti tegelikest kuludest, näiteks võrgukuludest. Nende kulude katmiseks on põhjendatud, et vastuvõttev liikmesriik saab sellist statistilist kasu ka juhul, kui käitist rahastati muudest allikatest kui liikmesriikide maksed.
- (33) Käesoleva määrusega ettenähtud meetmed on kooskõlas määruse (EL) 2018/1999 artikli 44 kohaselt asutatud energialiidu komitee arvamusega,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

I PEATÜKK

ÜLDSÄTTED

Artikkel 1

Reguleerimisese

Käesoleva määrusega kehtestatakse liidu taastuvenergia rahastamismehhanismi (edaspidi „mehhanism“) rakendamiseks ja toimimiseks vajalikud sätted.

Artikkel 2

Eesmärgid

1. Mehhanismiga toetatakse taastuvenergia kasutuselevõttu kogu liidus.
2. Seepärast on mehhanismil kaks funktsiooni:
  - a) toetada liidus uusi taastuvenergiaprojekte, et vähendada puudujääki liidu soovitusliku trajektoori saavutamisel vastavalt määruse (EL) 2018/1999 artikli 33 lõikele 1 („puudujäägi vähendamise funktsioon“);
  - b) aidata määruse (EL) 2018/1999 artikli 33 lõike 2 kohaselt kaasa tugiraamistiku toimimisele ja niiviisi toetada taastuvenergia kasutuselevõttu kogu liidus, olenemata sellest, kas esineb puudujääk liidu soovitusliku trajektoori saavutamisel („tugifunktsioon“).
3. Kui käesolevas määruses ei ole sätestatud teisiti, eraldatakse mehhanismi raames vahendeid taastuvenergia kasutuselevõtu toetamiseks kogu liidus kooskõlas käesolevas määruses sätestatud eeskirjadega, ilma et tehtaks vahet käesoleva artikli lõikes 2 osutatud kahel funktsioonil.

Artikkel 3

Mõisted

Käesolevas määruses kasutatakse järgmisi mõisteid:

- 1) „mehhanism“ – määruse (EL) 2018/1999 artikli 33 kohane liidu taastuenergia rahastamismehhanism;
- 2) „mehhanismi funktsioonid“ – liidu taastuenergia rahastamismehhanismi raames rakendatavad puudujäägi vähendamise funktsioon ja tugifunktsioon;
- 3) „toetav liikmesriik“ – liikmesriik, kes teeb otsemakse mehhanismi vastavalt määruse (EL) 2018/1999 artikli 33 lõikele 1 või 2;
- 4) „vastuvõttev liikmesriik“ – liikmesriik, kes lubab oma territooriumile paigaldada mehhanismi kaudu rahastatavaid füüsilisi kätisi taastuenergia tootmiseks;
- 5) „osalevad liikmesriigid“ – toetavad ja vastuvõtavad liikmesriigid;
- 6) „projektiarendaja“ – taastuenergiaprojekti arendav isik või üksus;
- 7) „liidu rahalised vahendid“ – liidu mis tahes vormis rahaline toetus, sealhulgas liidu investeeringutoetuse vahendid ning fondid ja programmid, millega nähakse ette rahastamishahendeid, olenemata sellest, kas selline toetus on osa Euroopa Liidu eelarvest või mitte;
- 8) „vabatahtlik rahaline makse“ – makse, mille liikmesriigid teevad puudujäägi vähendamise funktsiooni täitmiseks kooskõlas määruse (EL) 2018/1999 artikli 33 lõikega 1;
- 9) „lisamakse“ – maksed, mida liikmesriigid teevad otse tugifunktsiooni täitmiseks kooskõlas määruse (EL) 2018/1999 artikli 33 lõike 2 punktiga a;
- 10) „makse“ – nii lisamakse kui ka vabatahtlik rahaline makse;
- 11) „koordineerimine“ – rahastamismehhanismi ja liidu või liikmesriigi mis tahes muu rahastamishahendi kasutamise koordineerimine kooskõlas artikliga 24;
- 12) „segarahastamistoiming“ – liidu eelarvest toetatav toiming, mille puhul kombineeritakse omavahel liidu eelarvega ettenähtud tagastamatu ja tagastatav toetus või tagastatav toetus arengut rahastavate asutuste või muude avalik-õiguslike finantseerimisasutuste ning erasektori finantseerimisasutuste ja investorite antava tagastatava toetusega;
- 13) „hinnalagi“ – maksimaalne hind kWh või kW kohta, mille võib määrata konkreetse projektikonkursi raames ja mille ületamise korral jäetakse taotlused toetuste andmise menetlusest välja;
- 14) „taastuvatest energiaallikatest toodetud energia“ või „taastuenergia“ – direktiivi (EL) 2018/2001 artikli 2 punkti 1 tähenduses;
- 15) „lisaenergiaühik“ – direktiivi (EL) 2018/2001 artikli 7 kohaselt kindlaksmääratud tootmisvõimsus (kW) või toodetud energiahulk (kWh), mida on võimalik seostada üksnes mehhanismi kaudu antud toetusega;
- 16) „pakkumishinnasüsteem“ – toetuste andmise menetlus, mille puhul taotlejatele antakse toetust vastavalt taotluses pakutud lisaenergiaühiku hinnale;
- 17) „ühikuhinnasüsteem“ – toetuste andmise menetlus, mille puhul taotlejatele antakse toetust vastavalt menetlustulemuste väljakuulutamise ajal kindlaks määratud lisaenergiaühiku hinnale;
- 18) „ujuv lisatasu“ – tegevustoetus lisatasuna kWh kohta, arvatuna käitise asukohaks olevas hinnapiirkonnas kehtiva keskmise hulgihinna ja toetuste andmise menetluse käigus kindlaksmääratud hinna vahena;
- 19) „kindlasummaline lisatasu“ – tegevustoetus lisatasuna kWh kohta, mis lisandub turuhinnale ja mille suurus määratakse kindlaks toetuste andmise menetluse käigus;
- 20) „investeeringutoetus“ – võimsuse ülesseadmise seoses mehhanismi kaudu tehtavad maksed lisaenergiaühikute eest kW kohta;
- 21) „tegevustoetus“ – mehhanismiga ette nähtud toetus, mida antakse seoses ettevõtja pideva tegevusega ja mis makstakse välja toodetud lisaenergiaühiku eest kWh kohta.

*Artikkel 4***Rahastamisallikad**

1. Vastavalt määruse (EL) 2018/1999 artiklile 33 võib mehhanismi raames võetavaid meetmeid rahastada liikmesriikide tehtavatest maksetest, liidu rahalistest vahenditest või erasektori osalusest.
2. Mehhanism võib saada liikmesriikidelt vabatahtlikke makseid vastavalt määruse (EL) 2018/1999 artikli 32 lõike 3 punktile d või lisamakseid vastavalt määruse (EL) 2018/1999 artikli 33 lõike 2 punktile a.
3. Mehhanism võib saada eelarvetoetusi muudest liidu programmidest kooskõlas kohaldatavate alusaktidega. Kui kohaldatavates alusaktides on nii sätestatud, kasutatakse neid eelarvetoetusi kooskõlas käesoleva määruse sätetega, eelkõige selleks, et aidata kaasa direktiivi (EL) 2018/2001 artikli 3 lõike 5 kohase tugiraamistiku toimimisele. Komisjon otsustab, milliste projektikonkursside puhul neid toetusi kasutatakse.
4. Mehhanism võib saada erasektori toetust mis tahes füüsilisest või juriidilisest isikust eraõiguslikult üksuselt. Enne mehhanismi sissemakse tegemist võib eraõiguslik üksus turukonkurentsi moonutamata teatada oma eelistuse, missuguse projektikonkursi jaoks ta oma makse kavatses teha või missugust teatavat liiki tehnoloogiat või lõppkasutust ta tahab toetada, ning võib taotleda taastuvenergia tootmiseks väljaantavaid päritolutagatise. Komisjon võib seda eelistust arvesse võtta, kuid see ei ole komisjonile siduv. Eraõiguslik üksus teeb sissemakse mehhanismi kolme kuu jooksul alates projektikonkursi lõplike üksikasjade kohta teabe saamisest.

*Artikkel 5***Rahastamine ja selle vormid**

1. Mehhanismi rakendatakse eelarve otsese täitmise korras vastavalt finantsmäärusele või eelarve kaudse täitmise korras koostöös finantsmääruse artikli 62 lõike 1 punktis c osutatud asutustega.
2. Kooskõlas määruse (EL) 2018/1999 artikliga 33 täidab mehhanism artiklis 2 sätestatud eesmärged, pakkudes rahastamist mis tahes vormis, mis on sätestatud määruses (EL, Euratom) 2018/1046, sealhulgas toetustena. Rahastada võib ka segarahastamistoimingutes kasutatavate rahastamisvahendite kaudu.
3. Mehhanism võib täita artiklis 2 sätestatud eesmärged ka selliselt, et rahalise toetuse eraldamist koordineeritakse rahastamisega muudest vahenditest ja liidu programmidest, nagu on sätestatud III peatükis.

*Artikkel 6***Mehhanismi panus tugiraamistikku**

1. Mehhanism aitab määruse (EL) 2018/1999 artikli 33 lõike 2 kohaselt kaasa tugiraamistiku toimimisele, muu hulgas sellele, et vähendada taastuvenergiaprojektide kapitalikulusid ja tõhustada piirkondlikku koostööd liikmesriikide vahel ning liikmesriikide ja kolmandate riikide vahel. Selleks
  - a) võib komisjon eraldada artikli 4 lõike 3 kohaselt saadud liidu rahalisi vahendeid;
  - b) võib mehhanismi raames toetuse eraldamist koordineerida rahastamisega muudest liikmesriikide või liidu programmidest ja/või vahenditest kooskõlas käesoleva määruse sätetega.
2. Kui mehhanismist antakse toetust tugiraamistiku toimimisele kaasaaitamiseks, kohaldatakse vastavalt artikli 15 lõike 4 kohaseid toetuste andmise menetluse põhimõtteid ja käesoleva määruse muid asjakohaseid sätteid.

II PEATÜKK

TAGASTAMATUD TOETUSED

I JAGU

Liikmesriikidepoolne huvi ülesnäitamine ja toetuste andmise menetlus

Artikkel 7

Liikmesriikidepoolne huvi ülesnäitamine

1. Igal aastal kutsub komisjon liikmesriike üles väljendama oma huvi osaleda mehhanismi raames korraldatavates toetuste andmise menetlustes toetava ja/või vastuvõtva liikmesriigina ning jagab liikmesriikidega esialgset ajakava, mis hõlmab menetlusetappe alates huvi ülesnäitamisest kuni projektikonkursini, samuti teavet selle kohta, millal komisjon kavatses avaldada järgmise osalemiskutse.
2. Liikmesriigid, kes on huvitatud osalemisest vastuvõtva liikmesriigina, ja vajaduse korral kolmandad riigid kooskõlas direktiivi (EL) 2018/2001 artikli 11 nõuetega esitavad komisjonile vähemalt järgmise teabe:
  - a) vastuvõtva liikmesriigi territooriumil olemasolev maksimaalne koguvõimsus või toodetud taastuenergia, mis on kättesaadav mehhanismist toetatavatele projektidele, sealhulgas asjakohasel juhul tehnoloogialahenduste ja aastate kaupa;
  - b) eelistatud tehnoloogialahendused või lõppkasutussektorid;
  - c) projektide raames ülesseatud maksimumvõimsus või toodetud taastuenergia tehnoloogialahenduse kohta, kui see on asjakohane;
  - d) asjakohasel juhul kohapealsed või geograafilised piirangud;
  - e) artikli 27 kohaselt vastuvõtvale liikmesriigile jaotatava statistilise kasu taotletud miinimumosa tehnoloogialahenduse kohta, kui see on asjakohane, sealhulgas süsteemi lõimimise kulude prognoos;
  - f) tehnoloogialahenduste kaupa teave riikliku reguleeriva korra kohta, mida kohaldatakse projektiarendajate suhtes seoses võrgukulude jaotamisega;
  - g) mis tahes muud eelistused või piirangud, sealhulgas keskkonnakriteeriumid, ja nende selgitus.
3. Toetava liikmesriigina osalemisest huvitatud liikmesriigid esitavad komisjonile vähemalt järgmise teabe:
  - a) toodetud taastuenergia mahud, väljendatuna kWh-des, mida nad kavatsesid mehhanismi kaudu toetada ja millest statistilise jaotusena kasu saada;
  - b) esialgne maksimumeelarve kWh/kW kohta, mida nad saavad statistilise kasu saamiseks välja maksta;
  - c) kavandatav maksimaalne rahaline osalus (eurodes) rahastamismehhanismis toetuste andmise menetluse kohta;
  - d) tehnoloogianeutraalse, multitehnoloogiapõhise või tehnoloogia-, projekti- või lõppkasutusspetsiifilise toetuste andmise menetluse eelistamine kooskõlas direktiivi (EL) 2018/2001 artikli 4 lõikes 5 sätestatud kriteeriumidega;
  - e) sellise taotletud statistilise kasu miinimumosa, mis asjakohasel juhul jaotatakse neile vastavalt artiklile 27 tehnoloogialahenduse kohta;
  - f) muud rahalise osalusega seotud eelistused, sealhulgas keskkonnakriteeriumid.
4. Ilma et see piiraks Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 1049/2001 ⁽⁴⁾ kohaldamist, ei avalikusta komisjon liikmesriigi poolt huvi ülesnäitamise osana esitatud teavet, välja arvatud juhul, kui asjaomane liikmesriik on selleks sõnaselgelt loa andnud.

(⁴) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 30. mai 2001. aasta määruse (EÜ) nr 1049/2001 üldsuse juurdepääsu kohta Euroopa Parlamendi, nõukogu ja komisjoni dokumentidele (EÜT L 145, 31.5.2001, lk 43).

5. Komisjon võtab arvesse vastuvõtivate ja toetavate liikmesriikide poolt käesoleva artikli alusel esitatud teavet, et kavandada projektikonkurss, eelkõige järgmist:

- a) projektikonkursi eesmärgid;
- b) toetuste vorm (investeeringu- või tegevustoetus);
- c) toetusperioodi jooksul toodetud taastuvenergia hulk või toetuse andmise aluseks olev võimsus (kWh või kW);
- d) toetuskõlblikud tehnoloogialahendused;
- e) hinnalagi;
- f) kohapiirangud ning geograafilised ja regulatiivsed piirangud ning keskkonnakriteeriumid;
- g) projektide elluviimise periood;
- h) statistilise kasu jaotumine toetavate ja vastuvõtivate liikmesriikide vahel;
- i) rahalise toetuse andmise kriteeriumid.

6. Komisjon võtab käesoleva artikli lõikes 5 osutatud hinnalae arvutamisel muu hulgas aluseks teabe, mille liikmesriigid on huvi ülesnäitamise ajal esitanud, asjakohased võrdlusandmed, näiteks varasemate projektikonkursside tulemused, kuluanalüüsid ja vajaduse korral modelleerimistulemused. Arvutamisel võetakse arvesse taastuvenergiatehnoloogiaga energiatootmise tasandatud kogukulusid, mida korrapäraselt kohandatakse.

7. Komisjon teatab liikmesriikidele kavatsusest algatada projektikonkurss ja eelmises kahes lõikes osutatud kavandatavatest üksikasjadest enne projektikonkursi algust.

8. Liikmesriigid võivad avaldada arvamust komisjoni poolt eelmise lõike kohaselt esitatud teabe kohta. Pärast mehhanismi eesmärkide suhtes tehtud märkuste läbivaatamist edastab komisjon liikmesriikidele lõigetes 5 ja 6 osutatud lõplikud üksikasjad.

Artikkel 8

Vastuvõtivate liikmesriikide siduvad kohustused

1. Vastuvõtavad liikmesriigid kinnitavad komisjonile kolme kuu jooksul pärast artikli 7 lõikes 8 osutatud teabe saamist oma tagasivõtmatus ja tingimusteta kohustust osaleda mehhanismis, et võimaldada nende territooriumil asuvatel käitistel saada mehhanismi raames toetust kooskõlas liikmesriigi regulatiivse korraga. See kohustus on siduv.

2. Seoses nõuetega, millele nende territooriumil elluviidavad projektid peavad mehhanismi raames toetuse saamiseks vastama, esitavad vastuvõtavad liikmesriigid järgmise teabe:

- a) mehhanismist toetatavatele projektidele vastuvõtva liikmesriigi territooriumil kättesaadav maksimumvõimsus, sealhulgas asjakohasel juhul tehnoloogialahenduste ja aastate kaupa;
- b) projektide raames toodetud taastuvenergia maksimumhulk ja asjakohasel juhul kohapiirangud;
- c) riiklik reguleeriv kord, mida kohaldatakse projektiarendajate suhtes seoses võrgukulude toetamisega;
- d) muud asjakohased üksikasjad.

3. Toetuste andmise menetluse kavandamisel võtab komisjon arvesse käesoleva artikli lõike 2 kohaselt saadud teavet.

4. Kohustust kinnitav vastuvõttev liikmesriik annab komisjonile mehhanismi rakendamiseks vajalikku haldusabi, eelkõige selleks, et anda aru taastuvatest energiaallikatest selliste projektide raames toodetud energia hulgast, mida rakendatakse ellu vastuvõtvas liikmesriigis ja mis saavad mehhanismist tagastamatut toetust.

5. Käesoleva artikli sätteid kohaldatakse vastavalt mehhanismis osalevate ja projekte vastuvõtivate kolmandate riikide suhtes.

*Artikkel 9***Komisjoni teade hinnalagede kohta**

Lähtudes vastuvõtivate liikmesriikide siduvatest kohustustest ja kasutades artikli 7 lõikes 6 osutatud lähenemisviisi, määrab komisjon kindlaks ja edastab osalevatele liikmesriikidele iga projektikonkursi puhul kohaldatava hinnalae ja kasutada oleva maksimumeelarve eurodes ning andmed liikmesriigi valikuvõimaluste kohta juhul, kui projektikonkursi tulemus on hinnalaest allpool.

*Artikkel 10***Toetavate liikmesriikide siduvad kohustused**

Toetavad liikmesriigid kinnitavad komisjonile oma tagasivõtmatut ja tingimusteta kohustust teha mehhanismi makseid seoses ühe või mitme projektikonkursiga kolme kuu jooksul alates artiklis 9 osutatud hinnalagedest teadasaamisest. Toetava liikmesriigi kohustus on siduv ja hõlmab mehhanismi tehtavate sissemaksetega seoses vähemalt järgmisi üksikasju:

- a) liikmesriigi rahalise osaluse suurus (eurodes) toetuste andmise menetluse kohta või sellise taastuvenegiatootmise maht, mida liikmesriik toetab ja millest ta saab kasu statistilise jaotuse alusel, väljendatuna kW-des või kWh-des, vastavalt lõplikule hinnalaele, kombineerituna kättesaadava maksimumeelarvega (eurodes);
- b) maksete ajakava;
- c) teave selle kohta, kas makse tehakse vastavalt määruse (EL) 2018/1999 artikli 33 lõikele 1 või 2;
- d) statistilise kasu jaotumine toetavate ja vastuvõtivate liikmesriikide vahel.

*Artikkel 11***Projektikonkurs**

1. Komisjon algatab projektikonkursi või -konkursid õigel ajal vastuvõtivate liikmesriikide ja asjakohasel juhul kolmandate riikide siduvate kohustuste ning toetavate liikmesriikide siduvate kohustuste alusel. Komisjon võib ühel ja samal ajal algatada mitu projektikonkurssi või viia ühe ja sama projektikonkursi raames läbi mitu toetuste andmise menetlust. Samuti võib komisjon otsustada mitte algatada projektikonkurssi, kui toetavate ja/või vastuvõtivate liikmesriikide väljendatud huvi tulemusena on projektikonkursi edukaks ellurakendamiseks mahud liiga väikesed või kui sellega seotud tehingukulud oleksid liiga suured, mida hinnatakse iga konkreetse projektikonkursi puhul.

2. Konkursikutse avaldatakse pärast seda, kui liikmesriikide tehtud maksed on liidu eelarvesse üle kantud.

*Artikkel 12***Hindamismenetlus**

1. Pärast toetuskõlblikkuse kriteeriumide kontrollimist hindab komisjon esitatud pakkumusi vastavalt määruse (EL, Euratom) 2018/1046 artiklis 200 sätestatud menetlusele.

2. Leping sõlmitakse kõigepealt madalaima hinnaga pakkumuse esitanuga ja seejärel alates kõige madalamast kuni kõige kõrgema hinnani, välja arvatud juhul, kui vastavalt artiklile 21 kohaldatakse muid lepingu sõlmimise kriteeriume.

*Artikkel 13***Toetuste andmise menetluse ebaõnnestumine**

Kui pärast seda, kui toetav liikmesriik on teinud makse mehhanismi, ei viida toetuste andmise menetlust lõpule, muu hulgas seetõttu, et projektikonkursil ei osale sobivaid taotlejaid, annab komisjon toetavale liikmesriigile võimaluse kas makstud summa sisse nõuda või säilitada osalus mehhanismis ja kasutada seda uutes projektikonkurssides, mille kohta peab liikmesriik kinnitama oma kohustust vastavalt artiklile 10.

*Artikkel 14***Projektiarendaja suutmatus projekti ellu viia**

1. Kui projektiarendaja ei saavuta projektikonkursiga ja asjaomase toetuslepinguga ette nähtud tulemusi, kohaldatakse määruse (EL, Euratom) 2018/1046 asjakohaseid sätteid, millega reguleeritakse toetuseandmise peatamist ja lõpetamist ning toetussumma vähendamist.

2. Kui lõike 1 kohaselt ei taga projekt eeldatavat tootmisvõimsust või toodetud taastuenergia hulka, jaotatakse liikmesriikidele statistiline kasu tegeliku võimsuse või toodetud taastuenergia alusel. Sel juhul käsitatakse osalevaid liikmesriike määruse (EL) 2018/1999 artikli 32 lõike 3 kohaselt lisameetmeid võtnuna sellise energiahulga osas, mille komisjon arvutab eeldatava tootmisvõimsuse, liikmesriigi rahalise osaluse ja selliste hinnalagede alusel, mida kohaldatakse pakkumusmenetluse suhtes, milles asjaomane liikmesriik kohustus osalema, selliseks ajavahemikuks, mille jooksul projekt oleks pidanud artikli 27 lõike 2 esimese lause kohaselt andma statistilist kasu.

*II JAGU***Toetuste andmise menetluse kavandamine***Artikkel 15***Toetuste andmise menetluse põhimõtted**

1. Toetusi antakse projektikonkursside ja neile järgneva toetuste andmise menetluse kaudu.
2. Kui liikmesriik osaleb mehhanismis määruse (EL) 2018/1999 artikli 32 lõike 3 kohase vabatahtliku rahalise maksega, võib sellist toetust eraldada üksnes projektidele, mis valitakse välja sellise toetuste andmise menetluse teel, mille ainus hindamiskriteerium on madalaim hind.
3. Kui liikmesriik osaleb mehhanismis määruse (EL) 2018/1999 artikli 33 lõike 2 kohase lisamaksega, võib sellist toetust eraldada ühisprojektidele, kolmandate riikidega teostatavatele ühisprojektidele, ühistele toetuskavadele, väikesemahulistele või innovaatilistele tehnoloogiaprojektidele, projektidele äärepoolseimates piirkondades ning isoleeritud või väikesaartel, taastuvate energiaallikate energiasüsteemi lõimimise arendusprojektidele või muudele projektidele, mis aitavad kaasa tugiraamistiku toimimisele vastavalt direktiivi (EL) 2018/2001 artikli 3 lõikele 5.
4. Toetuste andmise menetluse kavandamisel järgitakse järgmisi põhimõtteid:
  - a) tagada toetustaotluste konkurentsipõhine menetlemine, et saavutada taastuenergia kulutõhus kasutuselevõtt;
  - b) leevendada toetuste andmise eri menetlustes osalevate taotlejate finantsriske;
  - c) piirata taotlejate ja toetavate liikmesriikide tehingukulusid.

Artikkel 16

Toetuste andmise menetluse rakendusala

1. Toetusi eraldatakse toetuste andmise menetluste kaudu, mille rakendusala võib olla erinev, direktiivi (EL) 2018/2001 artikli 4 lõikes 5 sätestatud kriteeriumide alusel järgmiselt:
  - a) selliste tehnoloogianeutraalsete toetuste andmise menetluste teostatavuse hindamine, kus kõik direktiivi (EL) 2018/2001 kohased tehnoloogialahendused on toetuskõlblikud;
  - b) alternatiivvõimalusena kaalutakse kasutada multitehnoloogiapõhiseid toetuste andmise menetlusi, kus omavahel võivad konkureerida ainult konkreetsed direktiivi (EL) 2018/2001 kohased tehnoloogialahendused;
  - c) tehnoloogiaspetsiifilised toetuste andmise menetlused, kus toetuskõlblik on üks direktiivis (EL) 2018/2001 kindlaks määratud konkreetne tehnoloogia;
  - d) projektispetsiifilised toetuste andmise menetlused, kus projektiarendajad konkureerivad eelnevalt kindlaks määratud projekti väljatöötamiseks ning mis võivad sisaldada piiranguid konkreetsele tehnoloogiale ja/või konkreetsele asukohale, mille vastuvõttev liikmesriik on eelnevalt kindlaks määranud;
  - e) lõppkasutusspetsiifilised toetuste andmise menetlused, kus toetuskõlblikud on üksnes konkreetsele lõppkasutusele, näiteks kütteks ja jahutuseks või transpordiks, suunatud projektid.
2. Komisjon võtab toetuste andmise menetluse rakendusala kohta otsuse tegemisel arvesse toetavate ja vastuvõtivate liikmesriikide eelistusi, taastuvenegiaturu arengut liidus ja muid asjakohaseid asjaolusid.
3. Käesoleva artikli lõike 1 kohased toetuste andmise menetlused võivad olla avatud elektri-, kütte- ja jahutus- ning transpordisektoris rakendatavatele taastuvenegiaprojektidele, et uurida kulutõhususpotsiaali, suurendada ühtsust ja tihendada koostööd.

Artikkel 17

Toetuste vorm ja eraldamine

1. Mehhanismi raames eraldatakse järgmisi toetusi:
  - a) taastuvenegia tootmise võimsuse suurendamiseks antav investeeringutoetus;
  - b) taastuvenegiakäitiste tegevuse stimuleerimiseks ette nähtud tegevustoetus, mida antakse turutuludele lisaks nii kindlasummaliste kui ka ujuvate lisatasudena.
2. Komisjon võtab rahastamisele kuuluvatele projektidele antava toetuse vormi kohta otsuse tegemisel arvesse toetavate ja vastuvõtivate liikmesriikide eelistusi, taastuvenegiaturu arengut liidus ja muid asjakohaseid asjaolusid.

Artikkel 18

Investeeringutoetus

Kui mehhanism pakub investeeringutoetust, määratakse toetuse vorm, selle väljamaksmine ja muud erieeskirjad kindlaks asjaomas(t)es konkursikutse(te)s.

Artikkel 19

Tegevustoetus

Kui mehhanism pakub tegevustoetust, võib seda anda kindlasummalise või ujuva lisatasu vormis. Selle väljamaksmine ja muud erieeskirjad määratakse kindlaks asjaomas(t)es konkursikutse(te)s.

*Artikkel 20***Toetuskõlblikkus- ja valikukriteeriumid**

Toetuskõlblikkus- ja valikukriteeriumid kehtestatakse konkursikutses, võttes nõuetekohaselt arvesse meetme eesmärgi ning kooskõlas määruse (EL, Euratom) 2018/1046 artiklitega 197 ja 198.

*Artikkel 21***Toetuse andmise kriteeriumid**

1. Pakkumustele toetuse andmise kriteeriumid kehtestatakse konkursikutses ning puudujäägi vähendamise funktsiooni osas peavad need olema kooskõlas direktiivi (EL) 2018/2001 artikli 15 lõikega 2 ja tugifunktsiooni osas kõnealuse direktiivi artikli 3 lõikega 5.
2. Tugifunktsiooniga seoses peavad pakumustele toetuse andmise kriteeriumid võimalikult suures ulatuses kajastama liikmesriikide eelistusi, eelkõige seoses keskkonnakriteeriumidega.
3. Märkimisväärselt innovaatiliste näidisprojektide jaoks võib konkursikutses kehtestada konkreetsed toetuse andmise kriteeriumid, eelkõige tehnoloogia- või projektispetsiifilistes toetuste andmise menetlustes esitatavatele pakumustele.

*Artikkel 22***Väljavalitud kaup ja maht**

1. Toetuste andmise menetluse käigus väljavalitava kauba ja mahu võib kehtestada ülesseatud võimsusena kW-des või energiatoodanguna kWh-des. Teise võimalusena võib mahu kehtestada eelarveliselt eurodes ning tootmisvõimsusele või toodetud energiale võib anda toetust kuni selle eelarve ammendumiseni.
2. Kui toetuste andmise menetlus kehtestatakse tootmisvõimsuse või toodetud taastuvenergia alusel, määratakse selles kindlaks sihtmahu ja toetust antakse asjakohaste toetuse andmise kriteeriumide kohaselt kõrgeima hindega projektidele kuni sihtmahu saavutamiseni.
3. Kui toetuste andmise menetlus kehtestatakse eelarveliselt, määratakse selles kindlaks maksimaalne eelarvesumma, mis eraldatakse asjakohaste toetuse andmise kriteeriumide kohaselt kõrgeima hindega projektidele kuni selle eelarve ammendumiseni.
4. Konkurentsipõhise toetuste andmise menetluse puhul kehtestatakse mahud enne menetluse alustamist ja neid ei tohi menetluse käigus kohandada.

*Artikkel 23***Rakendusperioodid**

1. Rakendusperioodid on tehnoloogiaspetsiifilised ja kajastavad iga tehnoloogialahenduse puhul projekti realistlikku ellurakendamise aega ja samal ajal on seatud eesmärgiks, et pakkujad peavad tegema märkimisväärselt eelarvestõõd.
2. Erandina lõikest 1 võivad tehnoloogianeutraalsete või multitehnoloogiapõhiste toetuste andmise menetluste rakendamise perioodid olla kõikide tehnoloogialahenduste puhul ühtsed, et valida välja kõige lühema ellurakendamisajaga projektid ja tehnoloogialahendused, ilma et diskrimineeritaks teatavaid pikemat rakendusperioodi vajavaid tehnoloogialahendusi.
3. Rakendusperioodid on kõikides liikmesriikides ühtsed, välja arvatud juhul, kui komisjon jõuab põhjendatud erandite alusel (mille eesmärk võib olla näiteks leevendada konkreetses riigis asuvate projektide pidevat halvemust) järeldusele, et asjakohane on kohaldada riigipõhiseid rakendusperioode.

III PEATÜKK

TOETUSE KOORDINEERIMINE

Artikkel 24

Rahastamismehhanismist ja muudest liidu või liikmesriikide vahenditest antava toetuse kombineerimine ja selle koordineerimine

1. Projekte võib rahastada kombineeritult mehhanismi vahenditest ning muudest liidu või liikmesriikide, avaliku või erasektori programmidest ja/või vahenditest, kui need riiklikud avaliku sektori mehhanismid on kooskõlas riigiabialaste õigusaktidega ning ühtesid ja samu kulusid ei rahastata liidu eelarvest kaks korda.
2. Lõike 1 kohaldamisel:
  - a) võib mehhanismi raames koordineerida selle tööprogramme ja toetuste andmise menetlust, sealhulgas ajakava, taotlusprotsessi ja järelevalvet, muude liidu või liikmesriikide vahendite kasutamist käsitlevate tööprogrammidega;
  - b) ei tohi mehhanismist ja muudest liidu vahenditest või programmidest kombineeritult saadav toetus ületada projekti kogumaksumust;
  - c) ei tohi projekti rahastamisel kombineerida mehhanismi rahalisi vahendeid liikmesriikide selliste toetuskavade vahenditega, millega rahastatakse samu lisaenergiaühikuid;
  - d) ei tohi konkreetsele projektile artikli 5 lõike 2 kohaselt antava tagastatava ja tagastamatu toetuse summa, olenemata sellest, kas see tuleb liidu või liikmesriigi ja avaliku või erasektori vahenditest, ületada projekti kogumaksumust;
  - e) ei tohi liidu vahenditest või programmidest konkreetsele projektile antavat tagastatavat toetust kasutada samale projektile mehhanismist antava toetuse eelrahastamiseks;
  - f) ei tohi mehhanismist konkreetsele projektile antavat toetust kasutada liidu vahenditest või programmidest samale projektile antava tagasimakstava toetuse hüvitamiseks.

IV PEATÜKK

LIIKMESRIIKIDE MAKSED MEHCHANISMI JA STATISTILISE KASU JAOTAMINE

Artikkel 25

Toetavate liikmesriikide maksed

Artikli 10 kohase toetavate liikmesriikide siduva kohustuse alusel annab komisjon toetavale liikmesriigile välja võlateated. Liikmesriik teeb ülekande võlateates osutatud kontole võlateates osutatud tähtaja jooksul.

Artikkel 26

Statistilise kasu jaotamine liikmesriikide vahel

1. Taastuenergia, mis on toodetud selliste projektide raames, mis saavad toetust, mida rahastatakse mehhanismi kaudu üksnes liikmesriikide maksetest, jaotatakse osalevatele liikmesriikidele statistilise kasuna kooskõlas direktiivi (EL) 2018/2001 artikliga 7 ja konkursikutses kindlaks määratud tingimustel.
2. Mehhanismi kaudu üksnes liidu rahalistest vahenditest või erasektori osalusest rahastatavat toetust saavates projektides toodetud taastuenergiat ei jaotata statistiliselt üksikutele liikmesriikidele, vaid võetakse arvesse direktiivi (EL) 2018/2001 artikli 3 lõike 1 kohase liidu siduva eesmärgi saavutamisel.

3. Vastuvõtvad liikmesriigid saavad osa nende territooriumil asuvate projektide raames toodetud taastuenergiast tulenevast statistilisest kasust ning saavad toetust, mida rahastatakse muudest allikatest kui liikmesriigi osalus mehhanismi tugifunktsioonis. Statistilise kasu jaotamine vastuvõtvale liikmesriigile määratakse kindlaks kooskõlas artikliga 27.
4. Liidu rahalised vahendid või erasektori osalus, tänu millele toodetakse energiat, mida võetakse arvesse direktiivi (EL) 2018/2001 artikli 3 lõike 1 kohase liidu siduva eesmärgi saavutamisel, arvestatakse liikmesriikide ühisest panusest eraldi.
5. Taastuenergia, mis on toodetud selliste projektide raames, mis ühelt poolt saavad toetust mehhanismist liikmesriikide maksetest tulenevatest vahenditest ning teiselt poolt liidu rahalistest vahenditest või erasektori osalusest, jaotatakse toetavatele liikmesriikidele statistilise kasuna vastavalt liikmesriikide maksetest rahastatavale osale ja tingimustel, mis konkursikutses on kehtestatud statistilise kasu jaotamise kohta toetavate ja vastuvõtivate liikmesriikide vahel. Vastuvõtivate liikmesriikide statistilise kasu suhtes kohaldatakse lõiget 3.

Artikkel 27

Statistilise kasu jaotumine toetavate ja vastuvõtivate liikmesriikide vahel

1. Toetavate ja vastuvõtivate liikmesriikide vahel jaotatav taastuenergia peab olema toodetud käitistes, mida toetatakse konkreetse projektikonkursi raames, milles liikmesriigid osalesid.
2. Mehhanismist toetust saavate käitiste toodetud taastuenergiast saavad toetavad liikmesriigid statistilist kasu rakendusperioodil, mis määratakse kindlaks konkursikutses ja millest teavitatakse liikmesriike vastavalt artikli 7 lõigetele 7 ja 8 ning mis arvutatakse toetust saava tehnoloogia eeldatava amortisatsiooniaja või majandusliku eluea alusel. Pärast seda perioodi saavad kogu ülejäänud statistilise kasu vastuvõtvad liikmesriigid.
3. Kui lõikest 2 ei tulene teisiti, jaotatakse mehhanismi raames toetatavate käitiste toodetud taastuenergia statistiliselt vastavalt direktiivile (EL) 2018/2001 järgmiselt:
  - a) 80 % toetavatele liikmesriikidele;
  - b) 20 % vastuvõtivatele liikmesriikidele.
4. Komisjon võib teha ettepaneku kalduda kõrvale käesoleva artikli lõikes 2 sätestatud jaotuskorrast ning jaotada toetavale liikmesriigile energiat 50–100 %, vastuvõtvale liikmesriigile 0–50 % ning toetavatele ja vastuvõtivatele liikmesriikidele kokku 100 %. Kavandatud jaotust kohaldatakse konkreetse projektikonkursi suhtes ja selle puhul lähtutakse järgmistest kriteeriumidest:
  - a) tõenäosus, et projektikonkurss äratav nii toetavates kui ka vastuvõtivate liikmesriikides tasakaalustatud huvi tagada tõhus konkurents;
  - b) tõenäosus, et projektikonkursi tulemusel ei maksta mehhanismist toetust või makstakse seda vähe;
  - c) võimalikud kulud, sealhulgas süsteemi lõimimise kulud, mis vastuvõtivatele liikmesriikidele võivad kaasneda.
5. Komisjon teavitab liikmesriike jaotuskorrast, mille ta kavatses lisada konkursikutsesse vastavalt artikli 7 lõigetele 7 ja 8.
6. Mehhanismist toetatavates sellistes käitistes toodetud taastuenergia puhul, mis asuvad mehhanismis osalevates kolmandates riikides, jaotatakse statistiline kasu 100 % ulatuses toetavatele liikmesriikidele kooskõlas direktiivi (EL) 2018/2001 artikliga 11.

*Artikkel 28***Energiatootmist käsitlev aruandlus ja statistilise kasu arvutamine komisjonis**

1. Vastuvõtavad liikmesriigid ning mehhanismis ja vastuvõtvates projektides osalevad kolmandad riigid esitavad komisjonile andmed mehhanismi kaudu rahastatud projektide raames toodetud energia kohta konkreetsel aastal kaks korda – tootmisaastale järgneva aasta 1. jaanuariks ja 1. juuliks.
2. Komisjon arvutab igal aastal osalevate liikmesriikide vahel jaotatava tegeliku statistilise kasu ja teatab sellest osalevatele liikmesriikidele tootmisaastale järgneva aasta 1. oktoobriks ning osalevad liikmesriigid esitavad selle kohta aruande kooskõlas direktiivi (EL) 2018/2001 sätetega. Kogu jaotatud statistiline kasu peab liikmesriikide edastatud andmetest ja turuväärtustest lähtuvalt vastama tegelikult toodetud energiahulgale.

V PEATÜKK

LÕPPSÄTTED*Artikkel 29***Hindamine**

1. Komisjon hindab mehhanismi toimimist määruse (EL) 2018/1999 artikli 45 kohase läbivaatamise ühe osana.
2. Hindamisel keskendutakse mehhanismi ja muude asjakohaste liidu programmide koostoime hindamisele, mehhanismi tõhususele direktiivi (EL) 2018/2001 artikli 3 lõikes 5 ning määruse (EL) 2018/1999 artikli 32 lõike 3 punktis d, artikli 32 lõikes 4 ja artiklis 33 sätestatud eesmärkide saavutamisel, mehhanismist projektidele antava tagastatava toetuse vormide tulemuslikkusele ning liidu investeeringutoetuse vahendi raames tehtavate segarahastamistoimingute kaudu tagastatava ja tagastamatu toetuse vormide kombineerimise tõhususele.
3. Lõikes 1 osutatud hindamiste tulemuste põhjal teeb komisjon vajaduse korral ettepanekuid, et tagada mehhanismi edasine toimimine lõikes 2 osutatud eesmärkide saavutamiseks.
4. Komisjon esitab lõigete 1 ja 2 kohaselt tehtud hindamiste tulemused energialiidu komiteele ja teeb need üldsusele kättesaadavaks.

*Artikkel 30***Aruandlus**

1. Komisjon esitab iga aasta 31. oktoobriks energialiidu komiteele aruande mehhanismi toimimise kohta ning selle panuse kohta 2030. aastaks seatud liidu siduva taastuvenergiaeesmärgi ja Euroopa roheline kokkuleppe eesmärkide saavutamise. Aruanne avalikustatakse.
2. Komisjon esitab iga aasta 31. oktoobriks energialiidu komiteele ja Euroopa Parlamendile aruande liikmesriikidelt saadud sihtotstarbelise välistulu ja mehhanismist saadud liidu rahaliste vahendite kasutamise ning eelmisel aastal eraldatud toetussumma ja mehhanismi raames kasutamata jäänud vahendite kohta.

Artikkel 31

Käesolev määrus jõustub kahekümnendal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõikides liikmesriikides.

Brüssel, 15. september 2020

Komisjoni nimel
eesistuja
Ursula VON DER LEYEN
